

НАРЕДБА № I-199 от 02.09.2003 г.

ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСОВЕ ЗА БЕЗОПАСНО БОРАВЕНЕ С ОГНЕСТРЕЛНО ОРЪЖИЕ

Издадена от министъра на вътрешните работи, обн., ДВ, бр. 83 от 19.09.2003 г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят условията и редът за провеждане на курсове за безопасно боравене с огнестрелно оръжие.

(2) Обучението в курсовете по ал. 1 има следните задачи:

1. обучаемите да придобият знания и умения за безопасно боравене с огнестрелно оръжие съгласно правилата за безопасност при боравене с огнестрелно оръжие (приложение № 1);

2. да овладеят начините и правилата за стрелба с пистолет, револвер и гладкоцевна пушка тип „помпа“;

3. да получат знания за правните основания за използване на огнестрелно оръжие;

4. да получат познания за даване на долекарска помощ на лица с огнестрелни наранявания;

Чл. 2. Курсове за безопасно боравене с огнестрелно оръжие могат да се организират и провеждат от следните структурни звена на Министерството на вътрешните работи:

1. Академията на МВР и нейните центрове в страната;

2. Центъра за бойна подготовка и спорт (ЦБПС);

3. Столичната дирекция на вътрешните работи (СДВР);

4. регионалните дирекции на вътрешните работи (РДВР).

Чл. 3. (1) Курсове за безопасно боравене с огнестрелно оръжие могат да се провеждат и от юридически лица и търговци по смисъла на Търговския закон, които притежават валидни разрешения за дейности с огнестрелни оръжия и боеприпаси съгласно Правилника за прилагане на Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите (ППЗКВВООБ).

(2) Юридическите лица и търговците по ал. 1 могат да провеждат курсове за безопасно боравене с огнестрелно оръжие след регистрация за срок една година.

(3) При регистрацията си те представят:

1. искане за регистрацията, адресирано до директора на СДВР или РДВР по мястото на извършването на дейността;

2. валидно разрешение за дейности с огнестрелни оръжия и боеприпаси съгласно ППЗКВВООБ;

3. документ, удостоверяващ, че юридическите лица и търговците по ал. 1 притежават или ползват на основание сключен договор стрелбища за стрелба с бойно оръжие, отговарящи на изискванията на ППЗКВВООБ, и учебни кабинети;

4. списък на лекторите и инструкторите, които ще участват в провеждането на курса, със заверени копия от дипломите им за завършено образование по съответната специалност;

5. учебната програма, по която ще се провежда обучението по време на курса.

(4) Лекторите и инструкторите, които по време на курса ще имат пряк достъп до огнестрелни оръжия и боеприпаси, представят валидно разрешение за носене, употреба и съхранение на огнестрелно оръжие и боеприпаси (приложения 3 и 4 ППЗКВВООБ), а при липса на такива - документи по чл. 41, ал. 2, т. 2, 3, 4 и 5 ППЗКВВООБ.

(5) Органът по ал. 3, т. 1 се произнася в едномесечен срок.

Раздел II

Условия за допускане на кандидати до участие в курсовете за безопасно боравене с огнестрелно оръжие

Чл. 4. (1) До участие в курс за безопасно боравене с огнестрелно оръжие се допускат лица, представили пред провеждащия курс по чл. 2 и 3 следните документи, придружени с копия:

1. свидетелство за съдимост;
2. удостоверение от съответния психодиспансер, че лицето не страда от психически заболявания;

(2) След приключване на курса провеждащият курс връща на лицето оригиналите на документите по ал. 1.

Раздел III

Ред за провеждането на курсове за безопасно боравене с огнестрелно оръжие

Чл. 5. (1) За провеждането на всеки курс се издава писмена заповед от директора на СДВР, директорите на РДВР, ректора на Академията на МВР, началника на ЦБПС или упълномощени от тях длъжностни лица или от съответния компетентен изпълнителен орган на юридическото лице или търговците по чл. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 задължително съдържа:

1. времето за провеждането на курса;
2. мястото за провеждане на теоретичните и практическите занятия;
3. длъжностните лица, които ще провеждат курса;
4. медицинското и материално-техническото осигуряване на курса.

Чл. 6. (1) При провеждането на курсовете и изпитите в МВР се използва наличното въоръжение в СДВР, РДВР, Академията на МВР, ЦБПС и боеприпаси, предвидени за тази цел.

(2) Юридическите лица или търговците по чл. 3 при провеждането на курсовете осигуряват оръжието и боеприпасите за обучението и за провеждането на изпитите.

Чл. 7. (1) При провеждането на курсовете за безопасно боравене с огнестрелно оръжие лектори по съответната тематика и инструктори могат да бъдат лица, притежаващи диплома за завършено образование по съответната специалност – от юридически факултет; от медицински факултет; от Национална спортна академия, специалност „Треньор по спортна стрелба”; Академия на МВР – факултети „Полиция” и „Сигурност”; Национален военен университет.

(2) Директорите на СДВР и РДВР, Ректорът на Академията на МВР и началникът на ЦБПС възлагат участие в провеждането на курсовете на служители от своите поделения, които притежават необходимата квалификация.

Чл. 8. Числеността на една учебна група не може да бъде по-малка от 20 и по-голяма от 30 обучаеми.

Чл. 9. Учебните занятия в курсовете по чл. 2 и 3, както и теоретичните и практическите изпити се провеждат съгласно Програма за обучение и полагане на изпит за безопасно боравене с огнестрелно оръжие (приложение № 2) и Въпросник за

полагане на изпит за безопасно боравене с огнестрелно оръжие (приложение № 3). Когато курсовете се провеждат при условията на чл. 3, в програмата могат да бъдат включвани и допълнителни теми, лекционни часове и практически упражнения.

Чл. 10. (1) За провеждането на изпита се издава заповед от директорите на Дирекция национална служба „Полиция”, ректора на Академията на МВР, Столичната дирекция на вътрешните работи, регионалните дирекции на вътрешните работи, началника на ЦБПС, МВР или определени от тях длъжностни лица. В заповедта се посочват датата и мястото на провеждането на изпита и членовете на изпитната комисия.

(2) В случаите, когато курсовете се провеждат от структурни звена на МВР, комисията за провеждането на изпита са определя в заповедта по чл. 5, ал. 1.

(3) Когато обучението е проведено от юридическите лица или търговците по чл. 3, в комисията се включва представител на юридическото лице или търговеца, провел обучението.

(4) Комисията, определена със заповедта по ал. 1, съставя протокол (приложение № 4), който се съхранява в структурното звено на МВР, провело изпита.

(5) Неиздържалите лица се допускат до поправителен изпит не по-рано от 15 дни от датата на провеждане на изпита.

(6) Органът на МВР, назначил със заповед комисията за провеждането на изпита, издава на успешно положилите изпита лица Удостоверение за завършен курс за безопасно боравене с огнестрелно оръжие в срок до 15 дни от датата на провеждането на изпита (приложение № 5).

(7) За провеждането на изпита по ал. 6 от комисия от служители на МВР юридическите лица или търговците по чл. 3, ал. 1 сключват годишни договори с директорите на ДНСП, СДВР и РДВР по местоизвършването на дейността, ректора на Академията на МВР, началника на ЦБПС или упълномощени от тях лица. На основание на тези договори те заплащат на МВР за всеки изпитан кандидат цена за извършена услуга.

(8) Изпит за курсовете, проведени от едно юридическо лице или търговец на територията на СДВР или едно РДВР, се провежда не по-често от веднъж месечно.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Параграф единствен. Наредбата се издава на основание чл. 16, ал. 2 от Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите.

ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ БОРАВЕНЕ С ОГНЕСТРЕЛНО ОРЪЖИЕ

I. Общи положения

1. Стреля се само с технически изправни огнестрелни оръжия.
2. За стрелба с всяко огнестрелно оръжие се използват само боеприпаси, за които то е конструктивно предназначено.
3. Всяко огнестрелно оръжие, преди да бъде проверено, се счита за заредено и с освободен предпазител!
4. Показалецът на стрелящата ръка се поставя върху спусъка непосредствено преди изстрела. Във всички други моменти той трябва да е поставен извън спусковата скоба.
5. Никога не се насочва огнестрелно оръжие към човек независимо от увереността, че то е празно. Това е допустимо само при намерение и право той да бъде прострелян или респектиран.
6. Оръжието се проверява за наличието на патрон в патронника на цевта в следната последователност:
  - а) показалецът на стрелящата ръка е извън спусковата скоба и е поставен по нейното протежение;
  - б) отделя се пълнителят;
  - в) при освободен предпазител се отваря затворният блок и задължително се оглежда патронника на цевта за наличието в него на патрон;
  - г) оръжието се насочва в безопасна посока и се прави контролно спускане.
7. Забранява се гледането отпред в цевта на оръжие със затворен затвор, което не е проверено за наличие на боеприпаси.
8. При зареждане на всяко оръжие цевта трябва да е насочена в безопасна посока, съобразно обстановката, а на територията на стрелбище – към мишените! Показалецът трябва да е извън спусковата скоба.
9. Засечки при стрелба се отстраняват в следната последователност: оръжието се държи насочено в безопасна посока; изваждат се показалецът от спусковата скоба, пълнителят от оръжието и накрая патронът от патронника на цевта.
10. При стрелба с две ръце с пистолет палецът на нестрелящата ръка не трябва да е зад затвора на оръжието, а да е поставен върху или до палеца на стрелящата, за да не бъде контузен.
11. Забранява се да се предава заредено оръжие от едно лице на друго без поставен предпазител. При предаване на оръжие от едно лице на друго предаващият съобщава високо и ясно дали оръжието е празно, заредено или пълно.
12. Никога не се подава оръжие на друго лице с насочена към него или към подаващия цев. Дори оръжието да е празно, цевта трябва да сочи в безопасна посока.
13. Стрелбата по цел, намираща се над бетон, камък, лед и вода, е опасна, защото може да доведе до рикошети на куршумите или сачмите.

II. На територията на стрелбище

14. Лица, които не познават правилата за безопасност при боравене с огнестрелно оръжие и боеприпаси, не се допускат до стрелба!

15. До стрелба с бойно огнестрелно оръжие срещу заплащане се допускат само лица, навършили 18-годишна възраст, които предварително са били инструктирани за тези правила за безопасност при боравене с огнестрелно оръжие от съответното длъжностно лице на стрелбището.

16. Не се допускат до стрелба лица в нетрезво състояние, под влияние на наркотични вещества или с явно психическо разстройство.

17. Забранява се продажбата и консумацията на алкохол на територията на стрелбища.

18. За всяко стрелбище, съобразно конструктивните му особености, се изготвя заповед относно специфичните правила за безопасност при провеждането на стрелби с посочени в нея длъжностни лица.

19. Стрелба може да се провежда само в присъствието на треньор, инструктор, преподавател или друго длъжностно лице, посочено в заповедта по т. 18.

20. Ръководителят на стрелбата има право да отстранява от огневата линия всяко лице при нарушаване на правилата за безопасност при боравене с огнестрелно оръжие.

21. Осигуряват се антифони за стрелящите и персонала на стрелбището за защита на слуховия апарат. Препоръчва се използването и на защитни очила (по възможност със странични предпазители) за избягване на нараняванията от изхвърлени гилзи, барутни частици, камъчета и др.

22. Оръжието се изважда от кобура, калъфа или транспортния куфар само на определените за това места.

23. Оръжието се насочва единствено от огневата линия към целта. Забранено е насочването му встрани и назад.

24. Влизането и излизането от огневата линия става само с разрешение на ръководещия стрелбата.

25. Стрелба може да се води след командата „огън“ до командата „прекрати стрелбата“.

26. При команда „прекрати стрелбата“ всички стрелящи трябва да спрат да стрелят и да изпразнят оръжията си.

27. Ако по време на стрелбата с пистолет или револвер се налага кратка почивка, задължително показалецът се изважда от спусковата скоба. Ръката с оръжието се сваля до ъгъл от около 45° спрямо тялото или се опира на плота, ако има такъв. Абсолютно недопустимо е насочването на оръжието към краката или пода на стрелбището непосредствено пред стрелящите.

28. След приключване на стрелбата оръжието се изпразва в следната последователност:

а) отделя се пълнителят, а при револверите се спуска барабанът и се изваждат гилзите;

б) проверява се за наличието на патрон в патронника на цевта на пистолетите и пушките;

в) прави се контролно спускане, като оръжието е насочено към мишените;

г) оръжието се поставя на предпазител и се полага според установения ред на стрелбището на плота, на земята или на съответните масички с насочена към линията на мишените цев или се прибира в кобура или транспортния куфар.

29. Мишените се проверяват и гилзите се събират само след като всички стрелящи са проверили и положили своите оръжия и е подадена команда от ръководещия стрелбата.

30. Ако стрелящият счита, че не може сам да отстрани засечка, е необходимо да държи насочено оръжието към линията на мишените с изваден от спусковата скоба показалец и с вдигане на свободната си ръка да сигнализира на ръководителя на стрелбата.

III. При използване на оръжие в населени места

31. Забранява се стрелбата с бойни патрони в движение от превозни средства в населени места.

32. Забранява се даването на предупредителен изстрел във въздуха с бойни патрони в населени места.

33. Предпазителят на зареденото оръжие се освобождава непосредствено преди стрелбата.

34. Със заредено оръжие без поставен предпазител не се влиза и излиза от автомобили, не се преодоляват препятствия.

35. Когато служители от фирми, извършващи охранителна дейност, изпълняват служебните си задължения на мотоциклети или коне, личното им оръжие, при конструктивна възможност, трябва да бъде прикрепено към колана посредством pistolетно ремъче.

36. При стрелба от бойниците на бронирани автомобили предпазителят се освобождава и оръжието се зарежда само след като цевта е извадена извън бойницата и стои стабилно в нея. Произвеждането на изстрел в купето на брониран автомобил може да има изключително тежки последици за хората, намиращи се вътре.

37. При движение с оръжие в ръка показалецът трябва да бъде изваден от спусковата скоба и оръжието да бъде насочено в безопасна посока.

38. Пробивната способност на куршумите, облечени с цяла ризница, е голяма. При стрелба от къси дистанции те почти никога не остават в тялото на лицето, срещу което се използват. Раневият канал има входящ и изходящ отвор, затова винаги задължително се преценява какво има зад лицето, което ще бъде обстрелвано, дали там няма странични лица, които да бъдат ранени или убити.

39. Pistolетът за охрана и самоохрана се носи в кобур по тялото без патрон в цевта.

40. Забранено е оръжие да се оставя без надзор в паркирани автомобили и на места, до които имат достъп странични лица.

41. След престрелка, ако опасността е преминала и нищо вече не застрашава живота на стрелящия или на други лица, задължително се обезопасява оръжието. То се поставя на предпазител, а pistolетите и револверите освен това се прибират в кобура!

42. Прави се необходимото за своевременно оказване на медицинска помощ на ранените. До идването на линейка по възможност се поставят пристягащи превръзки, за да се спре кръвотечението.

43. Веднага се уведомяват органите на полицията и се вземат се мерки за запазване на местопроизшествието.

**ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ И ПОЛАГАНЕ НА ИЗПИТ
ЗА БЕЗОПАСНО БОРАВЕНЕ С ОГНЕСТРЕЛНО ОРЪЖИЕ**

Раздел I

Теоретична подготовка

1. Правила за безопасност при боравене с огнестрелно оръжие и боеприпаси. Правила за съхранение и поддържане на оръжието и боеприпасите – 1 учебен час.
2. Видове леки стрелкови оръжия. Класификация. Боеприпаси за леки стрелкови оръжия. Спиращо действие и пробивна способност на куршумите – 1 учебен час.
3. Основни тактико-технически данни на 9 мм пистолет „Макаров” и 9 мм пистолет „ЧЗ” – модели 75 или 85, и револвер с ударно-спускателен механизъм с двойно действие от система, с каквато разполага провеждащият курса, с калибър 38 Спешъл. Ред за непълно разглобяване и сглобяване на пистолет и боравене с револвер. Основни тактико-технически данни и ред за непълно разглобяване и сглобяване на гладкоцевна пушка тип „помпа” – 2 учебни часа.
4. Правна подготовка – 1 учебен час:
  - а) правни норми, регламентиращи дейностите с огнестрелно оръжие и боеприпаси (придобиване, съхранение и носене);
  - б) правни норми, регламентиращи използването на огнестрелно оръжие.
5. Оказване долекарска помощ при наранявания с огнестрелно оръжие – 1 учебен час.

Раздел II

Практика по стрелкова подготовка

1. Стрелба с пистолет по гърдна фигура с кръгове (мишена № 4) на дистанция 25 м на открито или закрито стрелбище.
2. Брой боеприпаси за обучение:
  - а) 8 броя 5,6 мм;
  - б) 8 броя 9 x 18 мм („Макаров”);
  - в) 5 броя 9 x 19 мм;
  - г) 3 броя калибър 38 Спешъл;
  - д) 2 броя калибър 12 Га. – ловен патрон, снаряден със сачми.
3. Време за практическите занятия – 3 учебни часа.

Раздел III

Изпит – 2 учебни часа

1. Теория – по въпросник (приложение № 2).
2. Практика – първо упражнение от курса за стрелбите със стрелковото оръжие, бойните машини и танковете на Сухопътните войски.

Оръжие: 9 мм пистолет „Макаров”.

Цел: гърдна фигура с кръгове (мишена № 4) на щит 0,75 x 0,75 м, поставена на височината на очите, неподвижна.

Разстояние до целта: 25 м.

Количество на боеприпасите: 3 броя.

Време за стрелба: 6 минути.

Положение за стрелба: стоешкoм с една или две ръце по избор на стрелящия.

Оценка:

а) „отличен“ –минимум 25 точки;

б) „добър“ – минимум 21 точки;

в) „удовлетворителен“ – минимум 18 точки.

За успешно положили изпита се считат лицата, постигнали оценки минимум „удовлетворителен“ на теоретичната и практическата част на изпита.

Когато кандидатите допускат грубо нарушение на правилата за безопасност при боравене с огнестрелно оръжие, се поставя оценка „слаб“ на знанията и уменията им при изпита.

**ВЪПРОСНИК ЗА ПОЛАГАНЕ НА ИЗПИТ ЗА БЕЗОПАСНО
БОРАВЕНЕ С ОГНЕСТРЕЛНО ОРЪЖИЕ**

1. Правни норми, регламентиращи придобиването, съхранението и носенето на огнестрелно оръжие. Наказателна и административна отговорност при нарушаването им.
2. Правни норми, регламентиращи използването на огнестрелно оръжие. Неизбежна отбрана. Крайна необходимост.
3. Правила за безопасност при боравене с огнестрелно оръжие и боеприпаси.
4. Правила за съхранение на оръжието и боеприпасите.
5. Правила за поддържане на оръжието.
6. Видове леки стрелкови оръжия. Класификация.
7. Боеприпаси за леки стрелкови оръжия. Класификация.
8. Спиращо действие и пробивна способност на боеприпасите.
9. Основни тактико-технически данни на 9 мм пистолет „Макаров” и 9 мм пистолет „ЧЗ” –модели 75 или 85.
10. Основни тактико-технически данни на револвер с ударно-спускателен механизъм с двойно действие от система, с каквато разполага провеждащият курса, с калибър 38 Спешъл.
11. Ред за непълно разглобяване и сглобяване на 9 мм пистолет „Макаров” и 9 мм пистолет „ЧЗ” –модели 75 или 85.
12. Основни тактико-технически данни и ред за непълно разглобяване и сглобяване на гладкоцевна пушка тип "помпа".
13. Рани от огнестрелни оръжия.
14. Оказване на долекарска помощ при огнестрелни наранявания.

.....

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

.....
(структурно звено)

ПРОТОКОЛ

**за провеждане на изпит по безопасно боравене
с огнестрелно оръжие**

проведен на .....

(дата)

от комисия в състав: председател: ..... и членове:

.....

.....

№ | Собствено, бащино и фамилно име, ЕГН | Оценка на | Резултат | Крайна
по | | теоретич- | от стрел- | оценка
ред | | ната част | бата |
| | | | |

.....

1 | 2 | 3 | 4 | 5

.....

1
.....

2
.....

3
.....

4
.....

5
.....

6
.....

7
.....

8

Министерство на вътрешните работи

.....
(структурно звено)

УДОСТОВЕРЕНИЕ
за завършен курс за безопасно боравене с огнестрелно оръжие
№ ...../200... г.
гр. ....

.....
(трите имена на лицето)
ЕГН ..... лична карта № ....., изд. на .....
от ..... е завършил/а курс за безопасно боравене с
огнестрелно оръжие.
Същият е положил/а успешно изпит съгласно
Протокол № ...../200... г.

Директор/Ректор: .....